

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Nina Fredriksen	Arkivkode: FA-S05
Arkivsaksnr: 20/704	Løpenr: 23/6905
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	29.08.2023	024/2023

Søknad om dispensasjon - Sandelva kraftverk

29.08.2023 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

NAT- 024/2023 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 19-2 og 11-6 vert det det gjeve dispensasjon frå føremålet *Landbruk, natur og friluftsliv* til tiltaket utbygging av Sandelva kraftverk, inkludert frådelingar til kraftstasjon og inntaksdam. Grunngjeving for vedtaket er dei positive samfunnsinteressene i form av ny vasskraft.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 19-2 og 11-6 vert det det gjeve dispensasjon frå føremålet *Landbruk, natur og friluftsliv* til tiltaket utbygging av Sandelva kraftverk, inkludert frådelingar til kraftstasjon og inntaksdam. Grunngjeving for vedtaket er dei positive samfunnsinteressene i form av ny vasskraft.

Dokument som er vedlagt:

Samnanger kommune-2023-04-30-but - Sandelva Kraftverk - Søknad om dispensasjon fra arealplan LNF

Sandelva Kraftverk - Vedlegg 2 - Arealbruksplan oversikt - V04

Vedtak - Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for Sandelva kraftverk, Samnanger kommune

4499721_1_1.PDF

Dispensasjon, Sandelva - Suppleringar

Dispensasjonssøknad Sandelva - Suppleringar

Saksopplysninger:

Einar Sofienlund ENK med org. Nr. 943252106 søker på vegne av Sandelva Kraftverk AS- i samsvar med *energilova §3- 1*, om dispensasjon frå føremålet *landbruk, natur og friluftsliv* i arealdelen av kommuneplan. Føremålet er utbygging av Sandelva kraftverk, som har fått konsesjon etter energilova og vassressurslova. Søknaden kom først inn 30. april 2023, er supplert med e-post frå firmaet Plan og Eigedom AS den 8. august 2023, der det er gjort greie for at ein også søker dispensasjon til fradeling av grunn til kraftstasjon og til inntaksdam.

Tiltaket inneber bygging av inntaksdam, demning, inntak, rørgate, kraftverk, samt høgspent kraftkabel og adkomstvegar iht vedlagt arealbruksplan. Det er BKK Nett AS som er områdekonsesjonær og dei har bekrefta at det er nettkapasitet til dette kraftverket.

NVe har sakshandsama tiltaket etter *energilova* og *vassressurslova*, men ikkje etter plan- og bygningslova, konsesjonslova og jordlova. Vassressursane skal nyttast av andre enn grunneigarane – og fell ikkje inn under *næringsvirksomhet basert på garden sitt ressursgrunnlag* (ikkje i samsvar med tiltaka i *Landbruks Pluss*).

Dernest er tiltaka omfattande og det vil -i utgangspunktet- vere krav om reguleringsplan og konsekvensutredning, men ein konsesjon kan «samanliknast» med ein reguleringsplan, Jf PBL § 20-6: *Unntak fra søknadsplikt for visse tiltak som behandles etter andre lover dersom tiltaket blir tilfredsstillende behandlet etter andre lover*. Konsesjonen medfører ikkje/fører ikkje til endra arealføremål med tydelege juridiske bestemmelser- slik som ein reguleringsplan fører til (§ 12-5 Arealformål i reguleringsplan: For hele planområdet skal det angis arealformål). Omsøkte tiltak vil slik sett framleis ligge i eit LNF- område, og det vert difor søkt om dispensasjon for ovennemnde tiltak.

Det skal svært tungtvegende grunnar til å avslå ein dispensasjonsøknad etter PBL når det er gjeve konsesjon etter energilova av NVE.

Sandelva Kraftverk - Vedlegg 3a - Detaljkart kabel.doc

Fig. 1: Kraftstasjon er plassert på kote 63

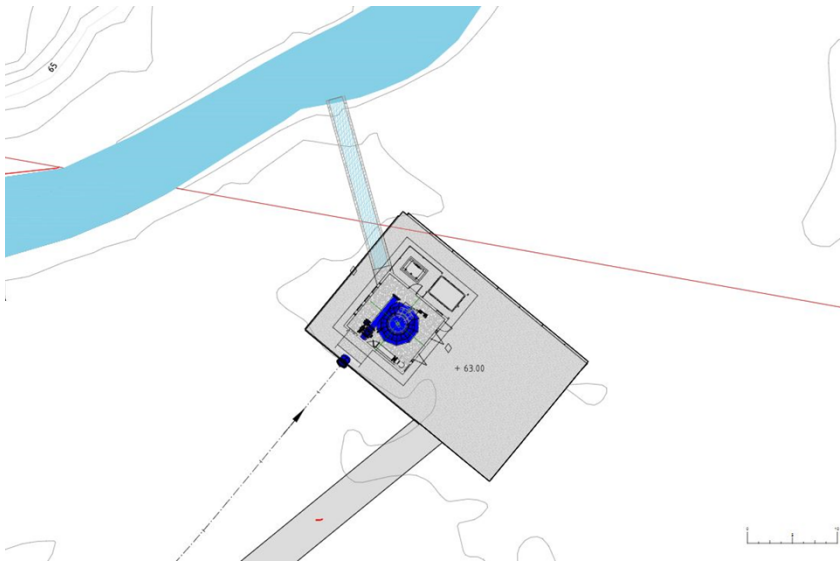
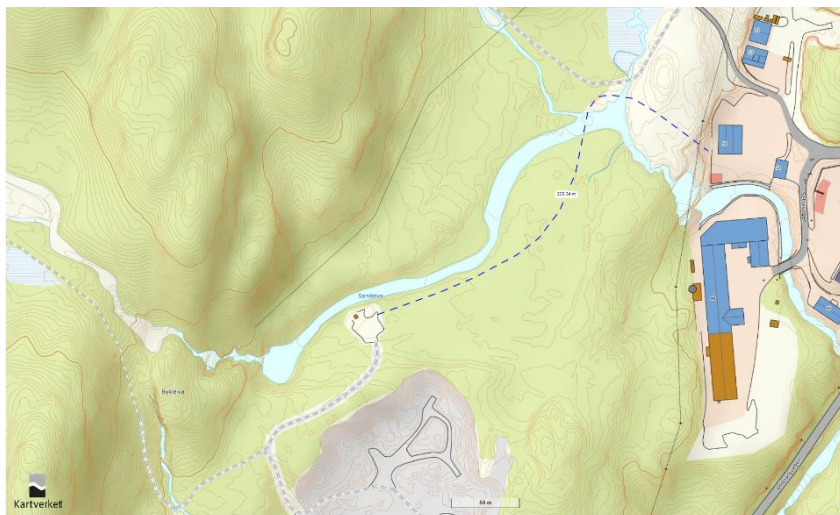

Fig. 2. Avløpet fra stasjonen tilbake til elva vil bli ein kort plastra kanal.

--- Trase vannledning

Kunde Sandelva Kraftverk AS Skala Se målestav i kartet

Fig 3: 260 meter jordkabel frå kraftstasjonen til påkoplingspunkt på BKKs eksisterande nett.

Vassinntaket for kraftverket er på kote 329. Overløpet i elva er beregna og planlagt med ca 15 m lengde. Demninga blir ca 4 m høy.

Fig. 4; Damplate på ca 18-20 m tvers over elva.

Yttergrensene for inngrep er vist på arealbruksplan, vedlagt.

Adkomstvegar, dam og inntaksområde, rørgater, (2800 meter), kraftstasjon og avløpskanal, tilkopling til nett- samt evt. massetak, deponi og riggområder- er vist arealbruksplanen.

Dammen er planlagt med betongoverløp i heile elvas bredde. Damhøyden blir anslagsvis 4 meter og damlengda 20 meter. Det vert bygd eit lite lukehus over inntaket, ca. 10 m², utført i tre med typisk lokal byggeskikk.

Det er ikkje behov for hogst av skog eller planering av landskap utover det som er nødvendig for legging av røret. Videre er det antatt at det ikkje blir behov for sprengning av fjell bortsett fra kortare parti i sjølve røyrtraséen.

Minstevassføringer et konsesjonspålegg for anlegget og er som følger:

- Hele året :10 l/s

Ei kort oppsummering av detaljar om anlegget:

Tema	Skildring
Inntak	Inntak omtrent på kote 324 moh, med ei damplate i betong plassert på fjell i eit trangt elvegjel.
Overføringar	Det er planlagt overføring av ein mindre bekk vest for nedbørfeltet.
Vassveg	Vassvegen skal gravast ned eller tildekkast på heile strekninga, og det skal brukast stadeigne massar.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasserast på kote 63 moh og vil bli om lag 100m ² . Tomta ligg sørvest for øvre Rolvsvåg industriområde og tilkomstvegen er via Nymarksvegen sør for industriområdet.
Største slukeevne	1,6 m ³ /s
Minste driftsvassføring	0,07 m ³ /s
Installert effekt	3,7 MW
Generator-yting	Generatorkapasitet 4,0 MVA
Turbin	1 stk. Pelton turbin
Veg	Anleggsvegar skal gjerast smalare etter anleggsperioden og delvis revegeterast. Det vert permanent veg frå Nymarksvegen til kraftstasjonen.
Nettilknytning	Det vert 260 m jordkabel frå kraftstasjonen til BKK sitt eksisterande nett sør for kraftstasjonen.
Avbøtande tiltak	· Slepping av minstevassføring 10 l/s heile året. · Nedgraving/tildekking av rørgata. · Vegskråningar og andre råka område skal arronderast med stadeigne massar slik at dei skal gro til igjen med stadeigne planteartar. Dersom naturleg tilgroing ikkje skjer vil områda bli

Tabell 1: Utdrag frå *Detaljplanen for miljø og landskap*.

Vassrøyr-trase vert nedgravd i sin heilhet. Lengde på rørgate blir ca. 2800 meter og diameter på røyrene blir 850 mm. Rørgata går hovudsakleg langs eksisterande skogsveg. Der den ikkje gjer det vil endeleg veg etablerast i rørgata. Ettersom det går ein skogsveg oppover lia allereie er det fornuftig å grave ned røyret langs denne, då ein unngår nytt naturinngrep der.

Yttergrensene for inngrep er vist på arealbruksplan. Utanfor grensene vert det ikkje inngrep i forbindelse med anleggsarbeida. Området vil bli planert og arrondert tilbake med stadlege masser. Nødvendig berørt bredde blir i anleggsfasen mellom 15 og 20 meter. Etter utbygginga vil arealet som blir berørt under anleggsarbeida tilbakeføres så langt det er mulig til sin opprinnelege tilstand.

Rørgata og anleggsveien blir synlege inngrep i området. Rørgata vil over tid gro igjen og bli mindre synleg. Nedre del av tiltaket, inkludert kraftstasjon, kraftlinje og tilknytningspunkt mot eksisterande nett, vil ikkje ha nokon innverknad på friluftsliv da disse elementa ligg utanfor sjølve turområdet.

Dammen, inntaket og driftsvegen blir nye element i naturlandskapet, mens rørgata på sikt vil gro igjen og på nokre stader ssamanfalle med driftsvegen. Eksisterande skogsbilveg vil i størst mulig grad bli benytta for utbygginga av prosjektet.

Friluftsliv

Rørgata for Sandelva kraftverk er planlagt gå i eit kartlagd friluftsområde. Storebrekksvatnet via Vesterdalen er kartlagd som eit registrert friluftsområde (c-verdi). Dette kan tyde på at bruken her ikkje er høg, men det er ein ganske tydeleg sti som visast på flyfoto som går opp langs elva.

Natur og landskap:

Det er ikkje avgrensa nokon naturtypelokaliteter innanfor influensområdet, og vegetasjonen og floraen i planområdet vurderast som relativt fattig og triviell. Det er heller ikkje registreringar av rødlistede eller andre sjeldne arter. Minstevannføringa og restvannføringa vurderast som tilstrekkeleg for å oppretthalde vegetasjonen i influensområdet. Områdets verdi som hekkeområde for fossefall kan reduseres ved en eventuell utbygging.

Vurderingar og konsekvensar:

Rørgata og anleggsveien blir synlege inngrep i området. Rørgata vil over tid gro igjen og bli mindre synleg. Sitat frå søknad: «Nedre del av tiltaket, inkludert kraftstasjon, kraftlinje og tilknytningspunkt mot eksisterande nett, vil ikke ha noen innvirkning på friluftsliv da disse elementene ligger utenfor selve turområdet.»

Det er ein sannsynlegheit for at arten fossefall som er nær truet kan forekomme ved elva, dette er ikkje utreda. Det foreligg ikkje ny kunnskap eller nye registreringar av arter i tiltaksområdet- og slik sett veit ein lite om mulige negative konsekvensar tiltaket kan få for fauna og flora som er knytta til elvelandskapet som biotop.

Kva er spesielt med dette vassdraget i eit landskapsperspektiv ?

Det er ein rikdom av variasjon, i fallhøgder, og mindre fosseformasjonar, kulper under mindre stryk som skaper spesielle opplevingar, kvartærgeologi- arven er framtrendane, steinar som er avrunda i Brekkedalen ligg der som minner frå istida. Denne rikdommen av variasjon i elvelandskapet er spesielt for Vestlandet, dvs at elfefossar har fleire form-element, (ulike topografiske element)- ulik andre stader i Europa med fossar, der slike landskap er meir einsarta. Me framhev spesielt opplevingsverdien til «nedre del»- fleire fossekulpar med stor opplevingsverdi. Kulpene blir særdeles attraktive fordi fossene er mindre; meir som stryk.

Fig.6 : Fossekulper i tiltaksområdet med store landskapsverdier.

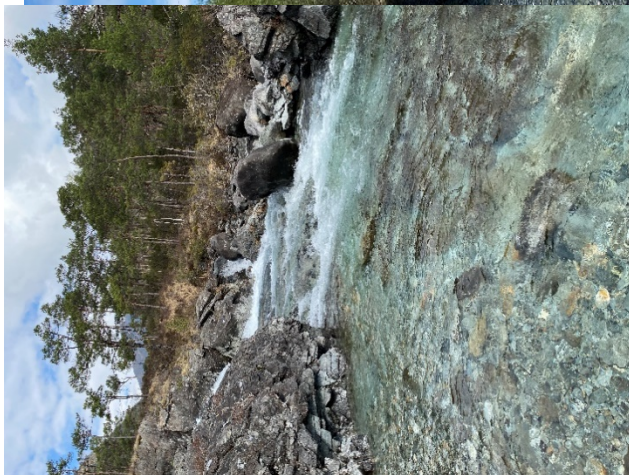

Fig. 4: Verdifullt landskapslement: Kulper som dette er særskilt for vassdraget og av stor opplevingsverdi.

Vurdering av (pbl § 19-2):

Dei generelle hensyna bak formålsvilkåret (LNF)som er å fremme, og legge til rette for landbruk, friluftsinnteresser, samt å vurdere hensynet til naturverdier(jf Naturmangfaldloven).

Samfunnsinteresser / generelle hensyn bak planformålet som gjer seg gjeldande i -og rundt planområdet.

Fordelar og ulemper:

Ulemper:

- Store landskapsverdiar vert redusert ved minstevassføring.
- Uklare konsekvensar for naturrikdomen som er knytt til elvelandskapet.

Fordelar:

- Positive samfunnsinteresser i form av ny vasskraft.
- Røyrtrase skal gravast ned slik at det ikkje vert barriærer for friluftslivet

Vesentlegheitsvilkåret adskilt fra fordel-/ulempevilkåret:

Terrenginngrepa er store og landskapsverdiane i elvelandskapet vert redusert. Det føreligg ikkje eigen konsekvensutredning verken på natur eller landskap. Det er likevel vanskeleg å hevda at utbygging av kraftverket vil vera ei vesentleg tilsidesetting av hovudhensyna i føremålet, då landskapsinngrepa vil verta dempa av tilgroing over tid. Tiltaket har fått konsesjon av NVE og det skal svært tungvegande grunnar til å avslå ein dispensasjonsøknad etter PBL når det er gjeve konsesjon etter energilova. Samfunnsinteressene er klart store ved utbygging av ny vasskraft. Fordelane med å gje dispensasjon vert slik sett klårt større enn ulempe, jf. pbl. § 19-2 andre ledd.

Konklusjon:

Vilkåret for å kunne gje dispensasjon er oppfylt, jf. pbl. § 19-2 andre ledd.

Forvaltningslovas regel om å vektlegge det kommunale sjølvstyret kjem difor til anvendelse når interesseavveginga om dispensasjon konkluderer med at det ikkje er vesentleg tilsidesetting av lovas formelle vilkår. Vilkår for å kunne gi dispensasjon er oppfylt, dvs. at kommunen kan velge mellom ulike lovlege løysingar når utvalet gjer vedtak. Dette er fritt skjøn som opnar for at kommunen kan tilpasse vedtak og praksis til ulike lokale og individuelle forhold (lokalpolitiske vurderingar). *Fritt skjøn* skal også grunngjevast.

Gjeldande delegeringsreglement: PK 1.2 Prinsipp

Det skal vera eit tydeleg skilje mellom politikk og administrasjon. Alle prinsipielle saker skal handsamast politisk. Framgangsmåten for å avgjera om ei sak er prinsipiell eller ikkje: Naturutvalet får delegert myndigheit til å handsama dispensasjonar etter § 19-2 som er av prinsipiell karakter. Til dømes:

- dispensasjon frå byggjegranser mot sjø og vassdrag
- dispensasjon frå krav om reguleringsplan
- større dispensasjonar frå arealføremål
- dispensasjonar med meir enn to ulike *dispensasjons-faktorar*
- dispensasjonar som medfører politiske prioriteringar, der det trengs meir enn reint faglege vurderingar.

Denne saka er vurdert til å vere av prinsipiell karakter og vert difor handsama politisk.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 19-2 og 11-6 vert det gjeve dispensasjon frå føremålet *Landbruk, natur og friluftsliv* til tiltaket utbygging av Sandelva kraftverk, inkludert frådelingar til kraftstasjon og inntaksdam. Grunngjeving for vedtaket er dei positive samfunnsinteressene i form av ny vasskraft.

